

PROJEKT

Społeczna Rada Legislacyjna wyraża poważne zaniepokojenie przebiegiem reformy w zakresie samorządu terytorialnego, a szczególnie postępowaniem prac legislacyjnych w tej dziedzinie. W marcu 1990 r. Sejm RP przyjął poprawkę konstytucyjną oraz fundamentalną ustawę o samorządzie terytorialnym. Jednak dalsze akty prawne, w szczególności ustawa o administracji rządowej, ustawa kompetencyjna, ustawa o podatkach i opłatach lokalnych, a przede wszystkim ustawa o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania - nie przynoszą oczekiwanych rozwiązań prowadząc do wtórnej etatyzacji władzy lokalnej. Szczególne zaś zaniepokojenie budzi przebieg i efekty prac legislacyjnych w wielu dziedzinach administracyjnego prawa materialnego, wyraźnie ograniczające założenia konstytucyjne i w ustawie z marca 1990 r. zakres odpowiedzialności samorządu terytorialnego za rozwój gmin.

Utrwała się - jako sukcesja po poprzednim porządku administracyjnym - błędna zasada, że gminy obarczane są przede wszystkim funkcjami z zakresu administracji władczej, jurysdykcyjnej, podczas gdy zadania podstawowe dla samorządu terytorialnego - zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnych - przypisywane są nadal organom administracji wojewódzkiej. Wypacza to zupełnie społeczną funkcję samorządu terytorialnego, do istoty którego należy świadczenie usług publicznych na rzecz mieszkańców, inne zaś funkcje administracyjne mogą tu mieć jedynie znaczenie uzupełniające. Taki zresztą model samorządu terytorialnego przyjął ustawodawca polski w art. 43, ust. 2 Konstytucji. Szczególnie - i dodatkowo - nieprawidłowy podział odpowiedzialności między gminę a administrację rządową wzmocniony jest obciążeniem gmin bardzo wieloma zadaniami zleconymi, co wtórnie prowadzi do podporządkowania samorządu terytorialnego wojewodom. Projekt zmian ustawy kompetencyjnej w niewielkim tylko stopniu prostuje błędny podział uprawnień i odpowiedzialności między samorząd terytorialny i terenową administrację rządową.

Z trudnościami i bez pomocy rządu przebiega zasadniczy dla prawidłowego ukształtowania i rozwoju gospodarki komunalnej, proces uwłaszczania gmin - przejmowania przez nie dotychczasowej własności państwowej. Hamuje to przekształcenia decentralizacyjne we wspomnianej, najważniejszej dla społeczności lokalnych dziedzinie odpowiedzialności samorządu terytorialnego - w dziedzinie świadczenia usług publicznych na rzecz zbiorowości i zarządu dobrem wspólnym, co jest podstawą dla prawidłowej i godnej organizacji wspólnoty terytorialnej.

